

ТАҚРИЗ

**ба автореферати номзодии Шукурзода Саодат Нусратулло дар
мавзӯи “Иштироки занон дар раванди бунёди давлати
соҳибистиклол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
(таҳлили сиёсӣ)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои
сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси: 5.6.2 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи
сиёсӣ**

Воқеан ҳам раванди иштироки занон дар сиёсат ва идоракунии давлатӣ аз ҷумлаи масъалаҳои меҳварӣ мебошад, ки бо падидаҳои таҳаввули ҷомеа, тағйирёбии меъёрҳои иҷтимоӣ, бознигарии муносибатҳои гендерӣ ва таҳкими принципҳои баробарии сиёсӣ иртиботи мустақим дорад. Таҳқиқи ин масъала имкон медиҳад, ки хусусиятҳои ташаккул ва рушди низомҳои сиёсӣ, дараҷаи фарогирии институтҳои давлатӣ ва сатҳи татбиқи арзишҳои демократӣ дар ҷомеаҳои гуногун мавриди арзёбӣ қарор гиранд. Тавре аз таърихи тамаддуни башарӣ маълум аст, қудрати сиёсӣ ва идоракунии давлатӣ асосан дар ихтиёри мардон қарор дошта, ин вазъият натиҷаи ҳукмронии сохтори иҷтимоии патриархалӣ буд. Дар чунин шароит иштироки занон дар равандҳои сиёсӣ маҳдуд гардида, нақши онҳо бештар дар доираи фаъолияти хусусӣ ва оилавӣ маҳдуд карда мешуд.

Тазаккур бояд дод, ки ташаккули ҷомеаи саноатӣ, пешрафти маорифи оммавӣ, афзоиши урбанизатсия ва натиҷаҳои ду ҷанги ҷаҳонӣ дар асри XX боиси аз нав баҳодиҳии нақшҳои анъанавии гендерӣ шуданд. Хусусан, нимаи дуюми асри гузашта, ки бо рушди фаъолонаи ҳаракатҳои феминистии мавҷи дуюм алоқаманд аст, ин раванд густариш ёфт. Албатта, ин ҳаракатҳо на танҳо баробарии ҳуқуқиро дар маркази рӯзномаи худ гузоштанд, балки эътирофи нақши занонро дар сиёсат, иқтисод ва фарҳанг ҳамчун субъектҳои комилҳуқуқ низ баррасӣ намуданд. Дар ин раванд, кишварҳои олам ба пешбарӣ кардани занон ба ниҳодҳои парламентӣ, фароҳам намудани

имкониятҳо ҷиҳати ишғоли мансабҳои баланди идорӣ ва дар баъзе мавридҳо роҳбарӣ кардани ҳукумат ё ҳатто сарвари давлат шудан шуруъ карданд.

Бояд гуфт, ки дар шароити соҳибистиклолии Ҷумҳурии Тоҷикистон омӯзиши нақш ва саҳми занон дар таҳкими давлатдорӣ, рушди ҷомеаи шаҳрвандӣ, татбиқи сиёсати гендерӣ ва иштироки ҷамоатаи онҳо дар идоракунии давлатӣ аҳаммияти муҳим касб намудааст. Аз ин рӯ, диссертатсияи номзодии Шукурзода Саодат Нусратулло дар мавзӯи “Иштироки занон дар раванди бунёди давлати соҳибистиклол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (таҳлили сиёсӣ)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси: 5.6.2 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ, ҷиҳати таҳлилу омӯзиши масъалаи мазкур нақши муҳим мегузорад.

Муаллифи диссертатсия масъалаи иштироки занонро дар марҳилаҳои гуногуни бунёди давлатдорӣ навини Тоҷикистон ҳамаҷониба таҳлил намуда, бо истифода аз сарчашмаҳои бойгониҳо, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, асарҳои илмӣ ва маводи оморӣ натиҷаҳои арзишманд ба даст овардааст.

Дар таҳқиқот сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти баланд бардоштани мақоми зан дар ҷомеа, нақши Пешвои миллат дар дастгирии занон ва татбиқи барномаҳои давлатӣ мавриди омӯзиши амиқ қарор гирифтааст. Навгониҳои илмӣ таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки муаллиф бори аввал ҷанбаҳои асосии иштироки занонро дар раванди бунёди давлати соҳибистиклол ба таври густурда, таҳлил намуда, омилҳои иҷтимоӣ, сиёсӣ ва ҳуқуқии таъсиргузorro муайян намудааст. Махсусан, дар автореферати диссертатсия моҳият ва муҳтавои мавзӯ ба таври илмӣ баррасӣ ва арзёбӣ мегардад.

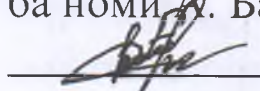
Муаллиф нақши занонро дар рушди давлатдорӣ, тақмили низоми идоракунии давлатӣ, таҳкими ҷомеаи шаҳрвандӣ ва татбиқи сиёсати гендерӣ дар асоси таҳлили илмӣ ва далелҳои воқеӣ муайян намудааст. Натиҷаҳои бадастомада дорои наwgониҳои илмӣ буда, доираи донишҳои назариявиро оид ба

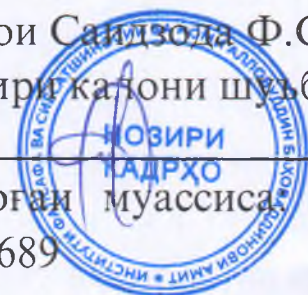
сиёсати давлатӣ ва иштироки занон дар идоракунии ҷомеа ғанӣ мегардонанд. Пешниҳодҳо ва тавсияҳои илмӣ муаллиф метавонанд ҷиҳати такмили сиёсати давлатӣ дар самти баланд бардоштани мақоми занон ва рушди минбаъдаи таҳқиқоти сиёсӣ истифода шаванд. Бахусус, хулоса ва тавсияҳои илмӣ пешниҳодшуда дорои аҳамияти назариявӣ ва амалӣ буда, истифодаи онҳо ҳангоми таҳияи барномаҳои давлатӣ, таълими фанҳои сиёсатшиносӣ ва ҷомеашиносӣ дорои муҳимияти хос аст.

Дар маҷмӯъ, диссертатсияи номзоди Шукурзода Саодат Нусратулло дар мавзӯи “Иштироки занон дар раванди бунёди давлати соҳибистиклол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (таҳлили сиёсӣ)”, таҳқиқоти мустақилона анҷомёфта ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок мебошад, ки ба талаботи муқаррарнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои сиёсӣ, аз рӯи ихтисоси: 5.6.2-Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ мебошад.

Муқарриз:

номзоди илмҳои сиёсӣ, ходими калони илмӣ
Институти фалсафа ва сиёсатшиносии
ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ

 Саидзода Фазилат Сайдамир

Имзои Саидзода Ф.С. - ро тасдиқ мекунам
Нозир калони шӯъбаи кадрҳои ИФС АМИТ
 Абдурахмонзода Б.А.

Суроғай муассиса: ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 33; тел.: 2215689

6.08.2026.